

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

5. Філіпішина Аксна. «Потрапили вже до 57 регіонів Росії»: Філіпішина про депортацію українських дітей. *Українська Гельсінська спілка з прав людини*. 21 лютого 2023. URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/potrapylyvzhe-do-57-rehioniv-rosii-filipishyna-pro-deportatsiiu-ukrainskykh-ditey/> (дата звернення: 30.04.2023).
6. Американські дослідники опублікували звіт про те, як Росія депортує і «перевиховує» тисячі українських дітей. *Радіо Свобода*. 14 лютого 2023. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosia-deportatsia-ditey-derzhdep/32271570.html> (дата звернення: 30.04.2023).
7. Міжнародний суд у Гаазі видав ордер на арешт Путіна. Що означає це рішення? *BBC NEWS Україна*. 17 березня 2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cjnz0e49z3yo> (дата звернення: 27.04.2023).
8. Доломанжи Антоніна. Зеленський відреагував на резолюцію ПАРЕ про геноцид українського народу. *УНІАН*. 27 квітня 2023. URL: <https://www.unian.ua/world/zelenskiy-vidreaguvav-na-rezolyuciyu-parye-pro-genocid-ukrajinskogo-narodu-12236112.html> (дата звернення: 29.04.2023).

Ключові слова: міграція, російська окупаційна депортація, геноцид українського народу, расизм.

Key words: migration, Russian occupation deportation, genocide of the Ukrainian people, racism.

БРИНЮК КАТЕРИНА ВАЛЕРІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри політичних теорій*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У КРАЇНАХ СХІДНОЇ АЗІЇ ЯК ПОДОЛАННЯ ЕТНОПОЛІТИЧНИХ СТЕРЕОТИПІВ

Однією з проблем, що активно обговорюється світовим співтовариством, є досягнення гендерної рівності у країнах з різним рівнем розвитку. Жінки та чоловіки у значній кількості держав виступають за припинення статевої нерівноправності, відновлення рівного становища представників обох статей у соціальній, культурній, економічній та політичній сферах, усунення будь-яких утисків з боку суспільства чи владних інституцій відповідно до гендерної приналежності людини. Зазначена проблематика не втрачає своєї актуальності і з точки зору забезпечення подальшого економічного розвитку. У глобальному масштабі 38 % людського капіталу становлять жінки. З економічної точки зору, людський капітал може зрости на 21,7 % у всьому світі, а загальний добробут – на 14,0 % в разі гендерної рівності щодо доходів [1]. Таким чином, можна зазначити, що збереження гендерної нерівності веде до економічних втрат для всього людства.

Одним із інструментів, які широко використовуються для оцінки гендерної проблеми, є Глобальний індекс гендерного розриву, що слугує

для порівняння прогресу у досягненні гендерного паритету та гендерної нерівності у країнах за чотирма параметрами: економічні можливості, освіта, охорона здоров'я та політичне лідерство. Аналіз регіональної групи Східної Азії демонструє, що країни, які входять до групи, у 2022 р. усунули 69 % свого гендерного розриву, дещо підвищивши свої показники порівняно з 2021 р.: 13 із 19 країн покращили свій показник. Але з такими темпами регіону знадобиться 168 років, щоб повністю усунути гендерний розрив [2].

До ключових причин гендерної нерівності науковці відносять релігійні чинники, стереотипні уявлення, гендерні установки. Зазначені причини є взаємопов'язаними між собою, впливаючи на вибір поведінки, визначаючи людський світогляд. Прагнення до самодостатності та реалізації у різних сферах життєдіяльності, передбачає подолання стереотипів, які постійно нав'язує суспільство, заважаючи всебічному особистісному розвитку, оскільки виникає обмеження вибору роду занять, гендерний поділ професій. Зазначене вимагає усунення причин гендерних установок, які формуються в процесі розвитку людини на основі стереотипів, отриманого досвіду, настанов, релігійних вірувань тощо [3].

Суттєвим чинником ускладнення гендерної проблематики країн Східної Азії є й наявність складних етнополітичних процесів, що передбачають прояв соціально-економічних, етнокультурних, історичних, політичних, правових чинників [4]. Враховуючи історичний розвиток та формування країн Східної Азії, особливу культуру, що виникла в даному регіоні, стереотипи, які домінують у всіх сферах суспільства, найскладнішим у вирішенні даної проблеми може стати зміна системи патріархату, що є усталеною, при якій жінки на підсвідомому рівні не хочуть і не прагнуть займати високі посади. Крім того, причиною є небажання зміни стабільного становища в суспільстві, що особливо характерно для жителів Східної Азії, для яких властивий високий ступінь уникнення невизначеності. Роботодавці у Східно Азіатському регіоні мають визнати, що робоче місце слугує для реалізації власного потенціалу та внеску у розвиток суспільства. Слідом за зламом усталених уявлень про жінок у трудовій сфері мають відбутися подальші зміни в різних сферах суспільного життя: сприйняття жінки має відходити від стереотипу «слабкої» соціальної групи, яка може бути схильна до примусу, тиску та інших форм морального чи фізичного насильства. Суттєвими мають бути зміни не лише у сфері праці, а повна трансформація способу життя, який ґрунтується на віковій історії Азійських держав.

Отже, усунення гендерного розриву в соціальній, економічній та політичній сферах у країнах Східної Азії має вирішальне значення для забезпечення сталого та інклюзивного зростання регіону. Незважаючи на те, що жінки становлять майже половину населення світу, у більшості країн вони залишаються на узбіччі процесу прийняття рішень і більш вразливі для економічних потрясінь, ніж чоловіки. Завданням держави стає пом'якшення наслідків різних криз таким чином, щоб жінки мали можливість брати участь у зусиллях по відновленню

економіки та розробці нових норм, обумовлених впливом стихійних лих, пандемії, на основі рівних прав трудової діяльності чи підвищення цінності неоплачуваної роботи по дому. Нові підходи до гендерної рівності дасть можливість переосмислити підходи до державної політики та управління та закласти в їхню основу прагнення до благополуччя населення. Жінкам країн Східної Азії, які довгий час несли суспільний тягар етнополітичних стереотипів та другорядності своїх соціальних установок, належить відіграти важливу роль у формуванні інклюзивного та стійкого майбутнього, де вони мають отримати можливість зробити власний внесок у процеси економічного та культурного відновлення.

Список використаних джерел:

1. Wodon Q., De La Briere B. Unrealized potential: the high cost of gender inequality in earnings. Unrealized Potential: The High Cost of Gender Inequality in Earnings. World Bank, 2018. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/dd323015-38e8-53a7-b4b8-4f9e72f78eb3>
2. Global Gender Gap Report 2022. World Economic Forum, 2022. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf
3. Камінська Н. В., Пашко Д. В., Романова Н. В. Причини виникнення гендерної нерівності. Юридична психологія. 2018. Т. 23. № 2. С. 30–47.
4. Явір В. А. Етнополітична інтеграція та дезінтеграція у сучасному світі: політико-правовий концепт : монографія. Київ : Логос, 2018. 468 с.

Ключові слова: гендерна рівність, гендерна нерівність, етнополітичні процеси, стереотипи.

Key words: gender equality, gender inequality, ethnopolitical processes, stereotypes.

ВОЗНЕНКО ЛЕОНІД ВАЛЕРІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри політичних теорій*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Дослідження європейських засад місцевого самоврядування є дуже актуальним у сучасному світі, оскільки місцеве самоврядування є важливим аспектом політики та управління на рівні місцевих територій. Це означає, що місцеві органи влади мають значний вплив на життя громадян, на економічний та соціальний розвиток регіонів та країн в цілому.

Європейські засади місцевого самоврядування – це комплекс правових, інституційних та політичних принципів, які регулюють взаємовідносини між місцевими органами влади та громадянами, що проживають на відповідній території. Ці засади базуються на принципах демократії, правової держави та рівності перед законом,

Сушко Анатолій Іванович, Прохоренко Аліна Марленівна	
Соціокультурні фактори консолідації суспільства	179
Ворчакова Ірина Євгенівна	
Проблеми реалізації гендерної політики під час війни в Україні	181
Коваль Іван Васильович, Кисляк Леся Несторівна	
Російська окупаційна депортація як злочин геноциду українського народу	184
Бринюк Катерина Валеріївна	
Забезпечення гендерної рівності у країнах Східної Азії як подолання етнополітичних стереотипів	187
Возненко Леонід Валерійович	
Європейські засади місцевого самоврядування: досвід для України	189
Косов Олександр Васильович	
Чинники успішного запровадження розумного уряду в Швейцарії	192
Костенко Віана Олександрівна	
Міграційна політика України в період воєнного стану	194
Лисянський Павло Леонідович	
Зовнішньо-інспірований сепаратизм в Україні	197
Онищенко Олександр Олексійович	
Технології політичної пропаганди в сучасних авторитарних та диктаторських режимах	201
Савон Катерина Володимирівна	
Роль культурних проєктів у світовій політиці	204
Таркін Василь Павлович	
Окремі аспекти конспірологічних теорій	206
Чігидін Валерій Вікторович	
Демократичне представництво: синергія інститутів та політичної культури	209
Ястребова Віра Андріївна	
Проєкти «народних республік» як політичний інструмент впливу рф на дестабілізацію політичної ситуації в Україні	211

СЕКЦІЯ 5

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ярова Ліліана Вікторівна, Прохоренко Євгенія Яківна	
Система соціального діалогу як критерій демократії в сучасній державі	215